

Börtönújság

2014.
június
megjelenik
kéthavonta

CXVII. (117.) évfolyam

Alapítva: 1898

Tisztelt Olvasók!

A solti elítéltek a televízióban hallottak a gyermekhospice-mozgalomról. Gyűjtést szerveztek a súlyos beteg gyermekeknek, amelyhez egyből csatlakozott száz fogvatartott. Tökölön a jobb agyféltekés rajzolást sajátították el az intézet fogvatartottjai. A módszer oldja a stresszt és növeli az önbizalmat. Balassagyarmati fogvatartottak gyártották le a szlovákiai Apátfalu és a magyarországi Terény együttműködésében megépült közösségi park faszerkezeit. Szentén Balassagyarmaton mesélte el a Quimby és saját történetét Varga Líviusz, a zenekar dobosa, és ott járt Papp Lajos professzor, az ismert szívsebész is, aki a bűnről és a bűnbocsánatról beszélt. Baracsán és Tiszalökön roma imnapot tartottak, a gedeoniták bibliákat ajándékoztak Sátoraljaújhelyen és Nyíregyházán. Ezekről és sok más érdekes börtöneseeményről olvashatnak e lapszámunkban.

Kellemes időtöltést kíván a szerkesztőség!

Jóvátétel

TeSzedd –
városokat takarítottak
a börtönök lakói

2

Nyitni-kék

Jóvátételi
bocsánatkérés
Szolnokon

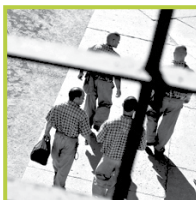
4

Közösségi parkot

építettek
Balassagyarmaton

8

Kishírek a nagyvilágból

12

Élet a rácsok mögött 6-8.

Soha nem fordult még elő, hogy egy magyar rádió élőben jelentkezzen egy börtön falai közül. Május 26-án a Kossuth rádió Közelről című magazinműsora kétórás élő adását az egri börtön – ezen keresztül a magyar börtönélet – bemutatásának szentelte. Riport az adás napjáról.

Adomány a beteg gyermekeknek Állampusztáról

Az állampusztai bv. intézet solti objektumának fogvatartottjai a televízióban hallottak a hazai gyermekhospice bölcsőjéről, a Szemem Fénye Alapítványról. A tartósan beteg gyermekek szomorú sorsa úgy megindította őket, hogy egyikük kezdeményezésére egyhetes kampányt indítottak a támogatók és támogatások szervezésére. Figyelemfelhívó plakátokat készítettek, és szabadidős foglalkozásokon is többször beszélgettek a támogatás lehetőségéről. A sikeres kampány eredményeként az akcióhoz végül több mint százan csatlakoztak és 143 300 forint gyűlt össze. – Egyik fogvatartott társam felhívta a figyelmem, hogy intézetünkben gyűjtést szerveznek a Dóri Ház javára. Ekkor figyeltem fel jobban a Dóri Ház felhívására a médiában, illetve tudatosult bennem, hogy ha kismértékben is, de hozzájárulhatok a gyermekek betegségben eltöltött napjainak megszépítéséhez. Bár gyermekem még nincs, de a szülőkkel való együttérzés mégis arra sarkallt, hogy az intézeten belüli lehetőségeimhez mérten adományozzak – mondta el saját motivációjáról Sz. F., az egyik adományozó fogvatartott.

A gyermekhospice, eltérően a felnőttospice-tól, nem csak a végstádiumú dagantatos, gyógyíthatatlan betegeket ápolja, a segítség már a gyermek diagnózisának felállításakor kezdetét veszi, és ez a gondoskodó segítség az egész családra kiterjed.

A tiszta Magyarországért

Baracskáról húsz fogvatartott vett részt a programban, ők Baracska és Ercsi külterületén takarítottak – nem kis eredménnyel, hiszen száz zsák telt meg a szétdobált szeméttel. Ebben az intézetben sem újdonság a közösségért végzett munka, hiszen már többször csatlakoztak a „Szeretethíd” programjaihoz is.

A Szegedi Fegyház és Börtönből huszonhat önkéntesen jelentkező elítélt tisztította meg a Gyálaréti Holt-Tisza fehérszabályos partját, melynek eredménye 120 megtöltött szemeteszák volt.

A váci börtönből három fogvatartott takarította a Duna-part négy kilométeres szakaszát, nyolc **debreceni fogvatartott** keze munkája nyomán pedig a Hortobágyi Nemzeti Park Debrecen-Józsa természetvédelmi területe tisztult meg.

A TeSzedd – Önkéntesen a tiszta Magyarországért elnevezésű, évről évre szélesedő mozgalom közvetlen környezetünk tisztaságáért, amelyben a civilek mellett a börtönök is egyre nagyobb számban vesznek részt. Hiszen, ahogy a debreceni intézetben ezt megfogalmazták: „elvégre a fogvatartottakat is megilleti a jóvátelet lehetősége”. Május 10-én több bv. intézet is csatlakozott a civil kezdeményezéshez.

A Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben tíz fogvatartott vállalta, hogy Veszprém határában, a Csatár-hegy lábánál fekvő közkedvelt kirándulóhelyet megtisztítják. A fogvatartottak és segítők a két hektáron nem kevesebb, mint hatvan zsák hulladékot gyűjtöttek össze. A program részeként a felkészítő foglalkozáson a jelentkezők azt is megtanulták, hogy mit jelent a környezettudatos élet és a közösség érdekében végzett jóvátelet, a program zárásaként pedig megosztották egymással a tapasztalatokat és a hasznosság kellemes érzését.

Énekelve kértek bocsánatot

Áprilisban egy szolnoki gondozási központban lehettek tanúi a civilek két szolnoki fogvatartott jóvátételi vallomásának. A Nyitni-kék program újabb állomásának is az volt a célja, hogy a kinti társadalom megismerje és elfogadja a társadalomba bűnmentes élettel visszavágyó fogvatartottakat. A nem mindennapi eseményről az Új Néplap is beszámolt.

A Nyitni-kék egy, a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal szervezésében zajló, az Európai Unió által támogatott TÁMOP-program, amelynek célja a civil társadalom érzékenyítése a büntetés-végrehajtási intézetből szabadulók visszafogadására, társadalmi beilleszkedésük előfeltételektől mentes elősegítésére. A jóvátétel gesztusa ezekben a programokban nem közvetlenül a sértett felé irányul, hanem szimbolikusan, a teljes civil társadalom irányába. A közeledés az elítélteknek is értékes, hiszen a kinti életben ennek döntő szerepe lehet a szabaduló későbbi életére, visszailleszkedésére.

Április 17-én egy szolnoki gondozási központban találkoztak a civilek és két fogvatartott. A vendégek először bűnmegelőzési és áldozatsegítési tájékoztatókat hallgattak meg, majd a jóvátételi program részeként a fogvatartottak adták elő verses, zenés műsorukat, melynek egyik meghatározó pillanata volt Szabó Lőrinc Nyitnikék című versének elszavalása.

Ehhez nagy lelkierő kellett

A fellépés első pillanataiban feszült csend várta a két szürke ruhába öltözött férfit. Egyikük kezében gitár volt, a másik egy lapot szorongatott, majd beszélni kezdett. Volt, aki együttérző tekintettel nézett rájuk, de akadt olyan is, akinek szemében harag látszott, amikor a két rabruhás elítélt megjelent az egybegyűlteket előtt. Az elítéltek elmondták, hogy megbánták tettüket, és megpróbálnak mindent elkövetni azért, hogy a jövőben a társadalom teljes értékű tagjai lehessenek, előfeltételektől és bűnöktől mentesen.

– Én megbocsátom nekik, amit tettek. Igaz, nem tudom, mi a bűnük, de nagy lelkierő kellett ahhoz, hogy ők ketten ide kiálljanak elénk, és elmondják, megbánták bűnüket és szeretnének újra becsületes emberként élni – mondta egy asszony, aki azt is elmesélte, ő már két alkalommal is áldozatul esett a bűnözőknek. Egyik alkalommal a család autóját feltörve lopták el a táskáját, ezzel együtt minden pénzét és értékét. Később pedig kerékpárjának ellopásával okoztak neki több tízezer forintos kárt. – Én úgy gondolom, volt idejük a „rácsok mögött” elgondolkodni azon, miket is tettek. Nem lehetnek örökre megbélyegezettek. Ők is megérdemlik a normális életet – mondta.

– Engem nem hatottak meg, mert nem tudom elfelejteni, amit velem tettek – mondta azonban határozottan egy férfi vendég. – Amikor hozzám betörték és elvitték mindenemet, felforgatták a lakásomat, akkor azok a bűnözők nem voltak tekintettel arra, hogy mit okoznak ezzel nekem, mi lesz velem az után, hogy elvitték a pénzemet, az értéktárgyaimat, tönkretették az otthonomat. Igaz, nem ez a két férfi volt, de ők is bűnt követtek el, valahol egy embernek megkeserítették az életét. Azt nem tagadom, nem lehetett nekik könnyű ide kiállni, és elmondani azokat a gondolatokat, előadni ezt a műsort. Remélem, komolyan veszik majd elhatározásukat – zárta szavait.

Szimbolikus jóvátétel

Dobos Dorina utógondozási projektvezető szerint azok az elítéltek, akik vállalták, hogy részt vesznek ebben a kezdeményezésben, egyfajta szimbolikus jóvátételt tesznek. Ez a jóvátétel nem érinti büntetésük letöltésének időtartamát, azaz nem kapnak enyhítést, ez egy erkölcsi gesztus. Akik csatlakoztak ehhez a programhoz, azoknak viszont több lehetőségük van felkészülni a kinti életre, hogy újra be tudjanak majd illeszkedni a társadalomba. Lehetőséget kapnak arra is, hogy különböző képzéseken, tréningeken – önismereti, dühkezelési, életvezetési, kommunikációs – vegyenek részt. A kinti életre való mentális felkészítés mellett szakképzésekben is részt vehetnek a jelentkezők, akik így olyan szakmához jutnak, amellyel munkát kaphatnak majd a hétköznapi életben.

Az édesanyákat köszöntötték

Jóvátételnek felfogható az is, hogy több hazai börtönben köszönhetik a fogvatartottak az anyák napján hozzájuk érkező édesanyákat. A veszprémi börtön nyolc lakója fogadhatta édesanyját az extra látogatáson. A tékozló „gyermek” könyveikkel küszködve szavalták verseiket, énekeltek, majd átadták ajándékaikat. A Kalocsán büntetésüket töltő édesanyák először a helyi Nagyszülőnk Katolikus Intézmény 2. osztályos tanulóinak ünnepi műsorát nézték végig, majd az Esztergomi Gyermekotthon kis növendékei is Kalocsán köszöntötték az édesanyákat, akik közül többen maguk is család, anya nélkül nőnek fel.

Logisztikai ügyintézők vizsgáztak a Csillagban

A szabadulás utáni életben jól hasznosítható szakmát kapott kezébe húsz szegedi fogvatartott: kétéves logisztikai ügyintézői szakképzésen vehettek részt a Csillag érettségizett elítélte. Az ezerórás oktatáson elsajátították az anyagbeszerzés, a mozgatás és a fuvarozás fortélyait, a titkári-ügyintézési ismereteket és a szakmához szükséges angol nyelvet. A sikeres vizsga után mindenki megkapja a logisztikai ügyintézői szakmai bizonyítványt, és aki igényli, annak a Pannon Oktatási Központ ingyenesen beszerzi az EUROPASS bizonyítványt is, amelyet a szabadulás után az Európai Unió bármelyik államában használhat. Az intézetben folynak az érettségi vizsgák is, amelynek nyolc fogvatartott vágott neki. A Szegedi Fegyház és Börtönben emellett 238 fogvatartott jár általános és középiskolába, felsőoktatási intézményekben 31 elítélt tanul.

Logisztikai ügyintézők

Kalocsán is zajlanak a vizsgák, ott hét elítélt nő készült fel arra, hogy megszerezze az érettségi bizonyítványt.

A holokauszt áldozataira emlékeztek Baracskán

A II. világháború felfoghatatlanul kegyetlen embertelenségére időről időre nem árt magunkat emlékeztetni. Erre gondoltak a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet baracskai objektumában is, ahol április 27-én emlékeztek a zsidó holokausztra. A résztvevőket a Jad Vasem (a jeruzsálemi holokauszt emlékközpont) archívumából összeállított fotókiállítás fogadta. A program első műsoraként a Kazán István Kamaraszínház mutatta be a deportálásakor csak 15 éves *Sárdi Mária* naplója alapján készített, *Kislány a pokolban* című monodrámát. Ezt követően *Tova Meyer* mesélt családjá deportálásáról és a munkaszolgálatról. *Meyer Einhorn Gizella* néven született Kárpátalján. Elbeszélésből kiderült, hogy sorsa összeforrt a történelemmel: az országrész visszacsatolásakor szülei Budapestre küldték, így kimaradt családjá deportálásából. 1944 őszén viszont behívták munkaszolgálatra, és a Baracskához közeli Anna major és Gróf tanya közötti határban ásta a tankcsapdákat. A megemlékezés végén az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem közösségszervező szakos hallgatói adták elő műsorukat.

A holokauszt a második világháború alatt végrehajtott népirtás elnevezése, amelynek körülbelül hatmillió európai zsidó esett áldozatul.

Egy világválogatott az elszántságról és a kitartásról

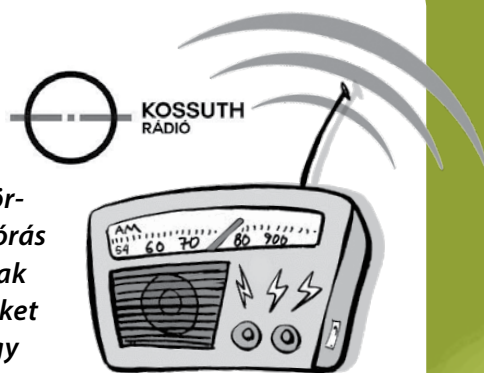
Gál Gyula világválogatott kézilabdázó tartott vetítéssel egybekötött élménybeszámolót a szombathelyi börtönben. Az egykori veszprémi, dunaujvárosi, tatabányai és zágrábi kedvenc mesélt pályafutásáról, a kezdetekről, a szülői indíttatásról, az emlékezetes, nehéz meccsekről és persze a sikerekről. Eredményes sportolói pályafutására visszatekintve azt emelte ki, hogy amit elért, azt kitartásának, akaraterejének köszönheti. Beszélt arról a motivációról is, hogy a magyar nemzeti színekért játszani és a világválogatottban szerepelni hatalmas feladat volt, de egyben felemelő érzés is. Hangsúlyozta az akaraterejét, a kitartást, a lemondás és elszántság fontosságát, amelyek nem csak a sportban, de az élet bármely területén fontos vezérelvek, és átsegíthetnek mindenkit az embert próbáló helyzeteken is.

Élet a rácsok mögött

- Egészen „Közelről”, az egri börtönből

Soha nem fordult még elő, hogy egy magyar rádió élőben jelentkezzen egy börtön falai közül. Május 26-án a Kossuth rádió Közelről című magazinműsora kétórás élő adását az egri börtön – ezen keresztül a magyar börtönélet – bemutatásának szentelte. A szerkesztők a műsorral a fogvatartotti élettel kapcsolatos tévhiteket és előítéleteket szeretnék eloszlatni. Az adás napján mi is ott voltunk. Most egy afféle „riport a riportban” következik, ha már az adás kulisszái mögé is benézhattünk.

Enek a rovatnak a címe Börtönélet, amely még soha nem vágott ennyire egybe a cikk témájával. Itt, a Börtönújságban legtöbbször a fogvatartottnak szóló, vagy a fogvatartottak által létrehozott programokat, alkotásokat mutatjuk be. Ritkán van alkalom arra, hogy ha csak jelképesen is, de kinyíljanak a börtön kapui, és szóba lehessen elegyedni a „kinti” világgal. Különösen örömteli ez a lehetőség akkor, ha kintiek kopogtatnak be az ajtón, mert kíváncsiak arra, milyen az élete a fogvatartottnak és őröiknek azokon a kapukon belül.

A műsorvezetőnek lelkiileg is fel kellett készülnie

Ezek után természetes volt, hogy először az adás szerkesztő-műsorvezetőjét, Kránitz Balázst kérdeztük meg arról, miért választották a börtönök világát egy élő műsor témájának?

Kránitz Balázs: – Először is azért, mert szeretjük a kihívásokat. A Közelről című műsor profilja, hogy izgalmas, érdekes helyeken jövünk-megyünk az országban. Nemrégiben például a tűzszerek munkáját követtük, természetesen testközelből. De sokszor foglalkoztunk már börtönnel kapcsolatos témákkal is, és a reakciók alapján azt tapasztaltuk, hogy sok tévhit van az emberek fejében, messze van a valóságtól az, amit a közvélemény odakint elképzel a

börtönökről. Mi most úttörő szerepre vállalkoztunk azzal, hogy élő adásban mutatjuk meg egy börtön működését.

- Extra helyszínt választottak... Jelentett ez extra felkészülést is?

– Nekem személyesen lelkiekben kellett felkészülnöm. Ebből a szempontból is nagyon jó volt, hogy az adás előtti héten eljöttünk helyszíni szemlére. Nagyon régen jártam börtönben, úgy tíz-tizenkét éve készítettem riportot Szombathelyen. Akkor belekóstoltam a zsilipelés és a „mindent le kell adni” érzésébe, abba, hogy itt benn az ember egy kicsit akkor is elszakad a külvilágtól, ha nem fogvatartott. Fel kellett készülnöm, hogy milyen lesz ezt a valóságban megtapasztalni.

Médiatörténeti pillanat

A rádiós stábból hárman, a szerkesztő-műsorvezetők és az adás létrejöttét irányító gyártásvezető már tíz óra körül megérkezik az egri börtönbe. Rövid bemutatkozás és egy gyors kávé után kezdődik is a munka. A rádiósok a parancsokkal és segítő munkatársaival átbeszélnek az adásmenetet, vagyis azt, hogy ki milyen sorrendben, hol, mikor és miről fog beszélni. Átbeszélnek a logisztikát is: hogy lehet a biztonsági előírások betartása mellett mozogni a körleteken, közlekedni a börtönben. Közben a gyártásvezetőt hívják az m1 Ma reggel című magazinműsorától: másnap

A korlátok felszámolása

Juhász Attila bv. ezredest, az egri bv. intézet parancsnokát is megkérdeztük, miért tartja fontosnak ezt a műsort?

Juhász Attila: – Nagyon fontos, hogy a fogvatartottak visszatérési folyamatában a társadalom minden tagja részt vegyen, értse meg szerepét, segítsen a szabadulóknak és a büntetés-végrehajtásnak a korlátok és tévhitiek felszámolásában. Egyszer azt mondta egy szlovén kollégám, hogy ha bekerül valaki a börtönbe, az kudarc az egyénnek, a családnak, az iskolának, a barátoknak, tulajdonképpen az egész társadalomnak. És bármennyire elhivatottak a bv. dolgozói, önmagunkban nem tudjuk elvégezni a reintegrációs, visszasegítési munkát. Pedig ha a fogvatartottak csak kirekesztésben részesülnek, és nem kapnak még egy esélyt, akkor gyakorlatilag a visszaesésnek ágyazunk meg.

reggel várják Kránitz Balázs műsorvezetőt, mesélje el börtönélményeit a nézőknek, szintén élőben. Bejelentkezik a Kossuth Krónika, az m1 Híradója, forgat az Eger TV, és a műsort a Napközben című magazin is beharangozza. A szokatlanul nagy érdeklődésből is kiderül, hogy ez az adás igazi médiatörténelmi pillanat. Ezek után egy műsorkészítési kulisszába is betekintést nyertünk. A stáb elindult, hogy elkészítse a „kvázi élő interjúkat” a börtön munkahelyein, amelyekre azért volt szükség, mert az élő adás 16.30-tól 18.30-ig tartott, a munkaidőnek viszont 14 órakor vége. Így azokat az interjúkat előbb fel kellett venni, hogy ha nem is valós időben, de valós szituációban jöjjenek létre. A riportok elkészültek, a stáb pedig elfoglalta „főhadiszállását” a börtön kultúrtermében. A szerkesztők felállították laptopjaikat, ahol bravúros profizmussal vágják meg az előre felvett interjúkat az adásmenetben másodpercre meghatározott időre.

Megérkezik a hang is

Kora délután megérkezik a hangmérnök és a hangtechnikus, akiknek azért is örülünk, mert a gyártásvezető szerint „a műsor mindig a hangmérnök kezében van”. Velük már tíz-tizenkét ember dolgozik a műsoron Egerben és néhányan a budapesti stúdióban. Mindenki teszi a dolgát, a munka és a hangulat is nyugodt. A profik nyugalma. A szerkesztőknek még a fotózásra is van figyelmük és idejük, hiszen a mai világban elengedhetetlen, hogy már az előkészületekről is kikerüljenek a fotók az egyik közösségi oldalra. Feláll a hangtechnika is, beállítják a hangot, a mikrofonokat és a kommunikációs összeköttetést a budapesti stúdióval. Közben megérkezik az Eger TV, akiknek képeit a m1 is átveszi. Érdekes szituáció, forgatás a forgatásban, hiszen azt forgatják, ahogy a rádiósok dolgoznak. Azt is rögzíti a kamera, amikor eljön az adáskezdés izgalmas pillanata.

Éééééés, elindul az élő műsor

Kránitz Balázs műsorvezető a folyosóról köszön be, ahol először a parancsnokkal beszél, majd elkezdődik a kétórás adásfolyam. Mikrofon és füles, folyamatos a kommunikáció a műsorvezető, a szerkesztő, a gyártásvezető, a hang és a budapesti stúdió között. A gyártásvezető egy hatalmas kijelzőjú órát tart a riporter előtt, hogy pontosan tudják tartani a szoros adásmenetet.

A műsorból betekintést engedtek a hallgatóknak a biztonsági blokkba, ahol a monitorokat és a vezérlőtáblát figyelik folyamatosan. Innen a börtön munkahelyeire, a konyhára, a karbantartó műhelybe és az Ipoly cipőgyár üzemébe mentünk. Az egri börtön elsősorban előzetes és női letöltőház. A cipőgyárban dolgozó, erre a munkára a börtönben kiképzett asszonyok gyártják a rendőrség, a katasztrófavédelem, a tűzoltóság és a büntetés-végrehajtás munkavédelmi cipőit. Itt alapvető elvárás a kifogástalan, ISO minősítésű minőség. Az üzembe lépve ugyanazt tapasztaljuk, mint bármely más hasonló üzemben. Speciális gépek, varrógépek zaja és az új cipő jól felismerhető szaga. Egy fogvatartott elmondja

a riporternek, hogy ő a cipőfejet béleli, ami kicsit nehéz, de „bírható” munka, és reméli, hogy két év múlva, szabadulása után, a civil életben is hasznát tudja venni ennek a tudásnak. A munkahelyekről visszamegyünk a női körletre, ahol egy zárkában Kránitz Balázs azt kérdezi egy fogvatartottól, hogy: „Miben zavartuk most meg?”

– Őri takarítóként dolgozom, most a szabadidőmet töltöm. Délután szeretek

a saját dolgaival foglalkozni. Leveleket írok, tartom a kapcsolatot a családtagjaimmal – mondja. Majd a zárkafelelősre terelődik a szó, aki az interjúalany szerint rendet tart a lányok között, próbálja összetartani a csapatot és mindennél jobban kiáll a zárkáért. Megtudjuk azt is, hogy bár vannak kisebb viták a zárkában, de nem fajul el a dolog, inkább leülnek és megbeszélik.

Arra a kérdésre, hogy mi hozta ide, őszintének hangzik a válasz:

– A saját hülyeségem. A makacsságom, az önféjűségem, és hogy nem hallgattam a szüleimre. Az itt töltött évek nagy-nagy tanulsága az, hogy hülyeséget még egyszer nem csinálók, és szerintem komolyabb lett a gondolkodásom is. A riporter kérdésére, hogy minek köszönheti ezt a változást, önmagának, a nevelőknek vagy az intézetnek, azt válaszolta, hogy mindháromnak együtt.

A műsorban bemutatják emellett a hallgatónak a börtönök belső működési rendjét, a körszállításokat, a körleteket, a zárkákat, a nevelőtisztek munkáját, az egészségügyi ellátást, az oktatást és a munkáltatást. Szó volt az Egerben futó meseterápiáról, amikor a fogvatartott édesanyák CD-re olvasnak fel mesét gyermekeiknek, a Börtön a városért programról és más reintegrációs, az Európai Unió által támogatott TÁMOP-programokról (az egeri programokról lapunk is több ízben beszámolt).

A műsorvezetővel kezdtük és vele is fejezzük be. Ahogy fentebb írtuk, az adás másnapján a Ma reggel című tévéműsor vendége volt, ahol előző napi élményeiről kérdezték. Milyen érzés volt ott bent? – kérdezte a riporter. - Csapódnak a rácsok, nem lehet öt lépést úgy megtenni, hogy ne érkezz egy következő zsiliphez. Ez óhatatlanul megviseli az embert. Nekünk is igazodni kellett a szigorú szabályokhoz, és ez azért volt jó, mert így átvitt a börtön hangulata. Ha élő adásban mentünk a folyosón, akkor is kísérték, mi is őrjöttek voltunk tulajdonképpen. A műsor végén mondtam is a parancsnok úrnak, hogy egy személyes benyomásomat szeretném elmondani az adás végén. Reggel bejöttünk, izgalmas nap volt, de este nagyon örültem, amikor újra a napfényre kerültem. Remélem, hogy sikerült, amiért megcsináltuk, és elindítottunk valamit. A kintiek talán jobban látják már, hogy működik a „bévé”.

Mészáros Zita

Vácon az elítéltek csinálják a műsort

A váci börtönbe nem kell beköltöznie a rádióknak, mert ők maguk csinálják. Hamarosan elkezd adását az országban egyedülálló, a fogvatartottak által szerkesztett rádió. A rádió működéséről és a műsorkészítők speciális felkészítéséről következő számunkban olvashatnak.

A harangok nem ismernek határokat

– új kultúrpark épült a fogvatartottak munkájával

A határ két oldalán fekvő falu, a szlovák Apátújfalú és a magyar Terény 2012-ben pályázott együtt arra, hogy kulturális közösségi helyeket hozzanak létre. A csábi és a dacsókeszi patak összefolyásánál három gyaloghídat, egy kisebb tavat és egy szabadtéri színpadot építettek fel, és mindkét falu gazdagodott egy-egy haranglábbal is. Az új központ pihenőparkként és kulturális központként is szolgál majd. A munkában együttműködő partnerként mindvégig részt vett a Balassagyarmati Fegyház és Börtön is. Az erre a célra létrehozott faipari manufaktúrában készítették el az összes fa járólapot és más faszervezeteket is: itt készültek el a terényi Akol Galéria előtti színpad deszkái, a nézőtér padjai, és a kültéri virágtartók is, a pályázat során beszerzett gépekkel.

Vastaps az elítéltek produkciójának

A május 27-i avató ünnepségre meghívást kaptak a fogvatartottak is. A terényi ünnepségen egy jelenetet adtak elő, amelyben a zárkába új ember érkezik. Az asztal lába *Madách Imre* művével, az Ember tragédiájával van kitémasztva, hogy ne billegjen, amikor kártyáznak. Az új zárkatársat „hülyének” nézik, mert olvasni akar, nem kártyázni, vannak tervei a jövőre, és csak azt hajtogatja zárkatársainak, hogy ez így nem élet. Az előadás végén eljön a „hepiend”, amikor kiveszik a könyvet az asztal alól és közösen kezdik el olvasni. Vastapsot kaptak a megnyitó ünnepség résztvevőitől.

Budai István, az intézet parancsnoka pedig arról beszélt, hogy úgy tűnhet, a börtön kakukkojtás volt a projektben, de a cél a szabadulás utáni esély megteremtése. Ez értelmes, hasznos munka volt, jó ajánlólevél szabadulás után, és létrejött az összefogás a civil társadalommal.

Imanapok a romákért

A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet baracscai objektumában április 10-én tartották az „Egyházi imatálalkozó az európai romákért” elnevezésű rendezvényt. Az imanapon a cigánység kincseit, gyökereit, példaképeit idézték meg, illetve

ünnepelték a résztvevők. A cigány nép tradicionális életformájához, kultúrájához szorosan kapcsolódik sajátos hitviláguk, melynek megismerése és megőrzése is fontos – romáknak és nem romáknak egyaránt. Ahogy erről *Kiszely Pál* intézetparancsnok is beszélt a rendezvényen: a büntetés-végrehajtási szervezet minden fogvatartott számára biztosítja vallása szabad megválasztási és gyakorlási jogát, ez kiemelt jelentőségű a zárt intézeti falak között, hiszen az ember alapvető szükségletének tekintett lelki szabadság iránti vágy „extrém” körülmények között mutatkozik meg leginkább.

Tiszalökön második alkalommal tartották meg az Ökumenikus Cigánymissziós Imanapot *Fabiny Tamás* püspök vezetésével. A program az „Ép testben ép lélek” gondolata jegyében focimeccsel indult a fogvatartottak és a lelkészek csapatai között, melyet a fogvatartottak jól játszó, összeszokott csapata nyert meg. Délután komolyra fordult a szó. Ekkor emlékeztek meg a cigány holokauszt áldozatairól. A II. világháborúban a becslések szerint az akkor kétmillió cigánység 10-30 százalékát hurcolták el a nácik. Talán nem véletlen az imanap fő gondolata: „Ne fizessetek a rosszért rosszal, se a szidalomért szidalommal. Mondjatok inkább áldást, mert arra kaptatok meghívást, hogy áldás legyen az örökségetek” (1. Péter 3.9).

Gedeoniták osztottak Bibliákat

Áprilisban a Nemzetközi Gedeon Társaság miskolci tagozata tett látogatást a **Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtönben**, és ide sem jöttek üres kézzel. Minthogy a társaság missziója éppen a Szentírás, az evangélium terjesztése, az intézetben megtartott zenés prédikáció mellett hatszáz Bibliát adtak át az intézet elítélteinek és dolgozóinak. Nem maradt ki az adományozásból a **nyíregyházi börtön** sem, a Gedeon Társaság ott száznegyven Bibliát – köztük húsz orosz nyelvűt – adott át az intézetnek. Az ünnepélyes eseményen negyven fogvatartott vett részt.

A Gedeoniták eddig világszerte nem kevesebb, mint kétmilliárd Biblia ajándékozásával vitték közel az evangéliumot az emberekhez.

Húsvéti szentmisék

Beer Miklós váci megyéspüspök a **balassagyarmati intézetben** mutatott be húsvéti szentmisét. Homíliájában arról beszélt, hogy Jézus Krisztus megváltó kereszthalála és feltámadása meghozta minden ember számára a bűntől való szabadulás és egy élhetőbb emberi élet esélyét. A **veszprémi börtönben** nagyhét hétfőjén celebrált ünnepi szentmisét *Márfi Gyula* veszprémi érsek, aki az ünnepi alkalmából feltette az örök kérdést: „a feltámadás egy újrakezdés, mely soha nem késő, mint ahogyan az sem, hogy feltegyük magunknak a kérdést: megtettük-e életünkben, amelyre rendeltettünk, amit Jézus elvár tőlünk?”

A **Fővárosi Bv. Intézet Gyorskocsi utcai objektumának kápolnájában** *Steinbach József*, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke tartott ökumenikus istentiszteletet, Nyíregyházán pedig vallási imahetet rendeztek virágvasárnaptól húsvét keddig. „Szívem minden szeretetével, tiszteletével, mint az Isten követe megköszönöm, hogy itt lehettem, és helyezem szívetekre: Örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljete!” – ezekkel a szavakkal zárta húsvéti igehirdetését a püspök.

Különleges sakkbajnokság Szombathelyen

- a börtönben csaptak össze a megyei sakkcsapatok

A Vas megyei sakk csapatbajnokság küzdelmeibe bekapcsolódott a Szombathelyi Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottakból álló sakkcsapata is. Ez a verseny most azért volt különleges, mert a pályaválasztói jogot a börtönnek felajánlva, valamennyi csapat az intézetbe érkezett a mérkőzésekre. A szokatlan környezet ellenére és a kezdeti megilletődöttséget leszámítva izgalmas, fordulatokban gazdag mérkőzéseket vívtak a sakk mesterek. A fogvatartottak végül három győzelemmel és két vereséggel, derekasan helyt álltak, kivívva valamennyi csapat elismerését.

A bajnoki küzdelmek végeztével az intézet valamennyi csapatot intézetlátogatásra és beszélgetésre invitálta, megköszönve minden résztvevő lelkes együttműködését és segítségét.

Alattam a föld, fölötted az ég

„Alattam a föld, fölötted az ég, benned a létra” – ezzel a Weöres Sándor-idézzel nyitotta meg kapuit április 16-án a Közép-dunántúli Országos Bv. Intézet székesfehérvári objektumában a fogvatartottak számára összeállított kiállítás, amelyen *Márfy Gabriella* festőművész alkotásai láthatók. A művésznő a Fehérvári Tűzoltó Egyesülettel és a Perpetum Specialis Kutató-Mentő Alapítvánnyal már többször működött együtt a rászoruló és a bajba jutottak segítésére. Ezúttal is örömmel tettek eleget a felkérésnek, hogy húsvét alkalmából a fogvatartottak szürke napjait a festmények erős szín- és érzelmvilágával színesítsék.

A kiállítás megnyitóján az intézet egyik fogvatartottja verssel köszöntötte a megjelenteket. A festményeket az objektum kápolnájában, három héten keresztül láthatták az érdeklődők.

Újra átmentek a Szeretethídon

A Magyar Református Szeretetszolgálat 2009-ben indította el Szeretethíd nevű programját, amelyben a résztvevők önkéntes segítséget nyújtanak a helyi közösség javára. Nem először csatlakozott a debreceni börtön ehhez a Szeretethíddal. Most *Veres János* református lelképásztor kérésére ajánlkoztak fel a debreceni fogvatartottak, akik az Árpád téri református templom belső terének és lépcsőházának felújításában nyújtottak önkéntes segítséget.

Kőbánya is tisztább lett a Föld napján

A Kőbányai Önkormányzat április 19-én, a Föld napja alkalmából szervezett szemétszedési akciót a Hangár úti erdő területén. Az akcióhoz a kőbányai illetőségű Budapesti Fegyház és Börtön, valamint a Fővárosi Bv. Intézet fogvatartottjai is csatlakoztak, akik rengeteg, – jórészt személtelő honfitársaink által eldobott – hulladékot szedtek össze.

Jedi-lovagok perelnék az angol börtönöket

Négy brit elítélt azt fontolgatja, hogy perbe vonja az angol büntetés-végrehajtási szervezetet, mivel szerintük az akadályozza vallásuk szabad gyakorlását.

Ugyan a „sötét oldal bosszújától tartva” a neve elhallgatását kérte, a leendő felperesek egyike szerint „a jediket roppant negatív fényben tünteti fel a média a Yavin IV-en történt tragikus ütközet óta, mikor *Luke Skywalker* és baloldali militáns csoportja terrortámadást követett el a Halálcsillagon, ezernyi ember halálát okozva.”

S bár a 2012-es angliai népszámlálás eredményei szerint Jedi vagy Sith a hetedik legnagyobb felekezet, nincs az elismert 18 vallás között.

Hogy ez a hír „isteni” eredetű, vagy a brit abszurd humor újabb gyöngyszeme, azt mindenki döntse el maga. Már ha az erő vele van...

Nem küldik börtönbe, mert nem fér el

A 23 éves *Jude Medcalf* 218,44 cm magas. Ugyan ezzel nem a világ legmagasabb embere, de épp elég természetes ahhoz, hogy a büntetés-végrehajtás ne tudjon számára kellő méretű ágyat vagy viseletet biztosítani. Amellett, hogy nem fér el, folyamatos támadások áldozata volt, ugyanis akkora, hogy az elítéltek rajta akarták bizonyítani „rátermettségüket”. A fiatalembernél tavaly diagnosztizáltak Klinefelter-szindrómát, ami egyes szakértők szerint nemcsak magasságát magyarázza, hanem serdülőkoriként jellemezhető gondolkodását és érzelmi világát, esetenként megjelenő agresszivitását is.

Jézus Krisztus szupersztár

Az viszont nem kétséges, hogy Jézus Krisztus vallásalapító. Egy perui börtönben rabok adták elő a Jézus Krisztus szupersztár című musicalt. Voltak díszletek, jelmezek és minden, ami egy színházi előadáshoz kell. Idén harmadszor engedték meg az ottani raboknak, hogy húsvét alkalmából színházat csináljanak. Az előadás kapcsán a Jézust játszó rab azt nyilatkozta egy helyi újságnak: örülnek, mert így fel tudják hívni magukra a figyelmet. Ha nem lenne a színház, akkor lázadással, gyújtogatással tudnának csak figyelmet kapni.

Ehhez a hírhez meg kell jegyeznünk, hogy a magyar börtönökben szerencsére gyakori vendégek a színészek, előadóművészek, és a fogvatartottak is számos előadást állítanak színpadra. Sőt, tavaly a Dunaújvárosi Színház látta vendégül az első börtönszínház-fesztivált.

Szabadon engedték, pedig elfelejtették bevinni

Jó magaviselet miatt szabadon engedtek egy férfit az Egyesült Államokban tíz hónap börtönbüntetés után. Megtanult jól viselkedni az alatt a tizenhárom év alatt, amíg a hivatalok elfelejtették, hogy be kéne őt osztani az egyik börtönbe.

A férfit 2000-ben fegyveres rablásért ítélték börtönbüntetésre és ő csak várt a behívóra, és várt, és várt. Közben megházasodott, elvált, újra megházasodott, három gyereke született, több vállalkozásba is belefogott. De a parancs nem jött. Egészen 2013 júliusáig, amikor a férfi elvileg letöltendő büntetése a végéhez közeledett. A Missouri Büntetés-végrehajtási Intézet egyik munkatársának feltűnt ugyanis, hogy a büntetés valójában el se kezdődött, így tizenhárom évvel az eredeti kezdési időpont után tartóztatták le, majd jó magaviseletéért szabadon is engedték tíz hónap után. „Ön jó apa, jó férj és jó adófizető volt. Ez arra enged következtetnem, hogy ön jó ember, egy megjavult ember” - mondta a bíró, aki a szabadon engedéséről döntött.

...Hát, biztos van ilyen is, de arra azért nem biztatnánk senkit, hogy hasonló adminisztrációs mulasztásokra apelláljon.

